Afdeling Gelderse Vallei

t: 06 – 41 69 21 62
e: secretariaat@ltogeldersevallei.nl
w: www.ltogeldersevallei.nl

Commissie Grondgebied – Gemeente Barneveld

Datum: 12 oktober 2023

Betreft: Inspraak Commissie Grondgebied 12-10-2023 - Streefbeeld en Toetsingskader Landelijk Gebied

Geachte commissieleden,

Ik ben Wim Brouwer, voorzitter van LTO Noord afdeling Gelderse Vallei en spreek hier namens het grootste deel van de agrarische ondernemers in Barneveld.

Wij zijn er inmiddels al zo'n beetje aan gewend geraakt dat iedereen in Nederland tegenwoordig schijnt te weten hoe wij ons werk moeten doen. Inmiddels hebben we al wat eelt op de ziel ontwikkeld. Desondanks schrokken we toch nog bij het lezen van het Streefbeeld en Toetsingskader. We stellen grote vragen bij de achterliggende filosofie, de manier van werken en de uitwerking van dit voorgenomen beleid.

In plaats van het vakmanschap en de band tussen ondernemer en locatie centraal te stellen om opgaven te realiseren, wordt hier ruimtelijke sturing voorgesteld zonder aanziens des persoons. Er worden lijntjes getrokken om deelgebieden en de ondernemers die daar nu eenmaal van origine een plek hebben. Vervolgens bepaalt het streefbeeld de wijze van bedrijfsvoering in die deelgebieden en wordt er concreet getoetst op wat wél en wat niet gewenst is. En dus voor welke bedrijven nog ontwikkelruimte is en welke bedrijven bevroren worden. Dat heeft voor bedrijven in drie van de vier gebieden vergaande gevolgen voor bedrijfsvoering en bedrijfswaarde. Dit soort beleid – zeker waar het met kaartjes gepaard gaat – komt op tafel bij makelaars, accountants en bij de banken. Het bemoeilijkt eventuele verkoop en ook de kansen voor bedrijfsovername door de volgende generatie. Het verbaast ons te lezen dat tegelijkertijd het doel is om ondernemers perspectief en keuzes te bieden. Het streefbeeld en toetsingskader werkt voor een groot deel precies andersom: het ontneemt perspectief en blokkeert de eigen keuzes om een transitie door te voeren.

We hebben ook vragen over de procedure zelf. Aan de ene kant stelt het plan dat het 'nadrukkelijk' niet de bedoeling is bestaand beleid te vervangen, maar tegelijk beperkt het toetsingskader wel degelijk de ontwikkelmogelijkheden die het bestemmingsplan buitengebied biedt. Een omgevingsvisie wordt pas volgend jaar opgepakt en dan is er ook nog een omgevingsprogramma Waardevol landelijk Gebied in aantocht. Het voorkeursscenario Landelijk Gebied ligt nog uitsluitend ambtelijk voor. Zelfs u, als raadsleden, kunt dat nog niet kennen. Het is ons dan ook een raadsel hoe u hierop uw taak als gemeenteraad kunt invullen? Hoe kun je toetsen op beleid wat je niet kent en waar je nog niet in geraadpleegd bent?

Hetzelfde geldt voor het VLGG (Voorkeursscenario Landelijk Gebied). Ook dit zou één van de bouwstenen zijn, maar het VLGG is nog volop in ontwikkeling en het is niet duidelijk welke aspecten daarvan een plaats kregen in de zorgvuldige afwegingen. Wel valt ons op dat we door de provincie actief betrokken worden om mee te denken in het VLGG. Dat voelt als een heel andere aanpak dan bij het streefbeeld. Ook landelijk zijn er ontwikkelingen die niet meegewogen zijn in dit plan. Zo wil het Rijk bijvoorbeeld intensieve veehouderij juist spreiden in het kader van zoönose-preventie. Dit staat haaks op het voornemen om bedrijfstypes te concentreren per deelgebied.

Samengevat is het dus onduidelijk wat de planologische status van het voorliggende plan is. Een gunstig ondernemingsklimaat vraagt om planologische zekerheid en stabiliteit. Wij werken graag positief mee aan een omgevingsvisie, - programma en aan het nieuwe omgevingsplan wat daaruit voort zal vloeien. Het streefbeeld & toetsingskader veroorzaakt meer onduidelijkheid dan het oplost.

Het Toetsingskader zet in één keer een streep door bestaande wijzigingsbevoegdheden. Hoewel een wijzigingsbevoegdheid strikt genomen geen recht geeft, is er wel een redelijke verwachting aan gekoppeld. De bevoegdheid is immers niet voor niets opgenomen.

Juist in een tijd waar veel boeren goed over hun toekomst na moeten denken, blokkeert het toetsingskader al direct een aantal opties. Wij hebben er moeite mee om dat te zien als het overeind houden van bestaand beleid. Wij vragen u om maatwerk mogelijk te houden en daarvoor alle bestaande wijzigingsbevoegdheden intact te laten.

We verwachten van dit plan, in drie van de vier gebieden niets goeds. Ondernemers in die gebieden kopen niets voor ontwikkelmogelijkheden van ondernemers in het gebied Passend Ondernemen. Boeren zijn individuele ondernemers en geen concern. Je kunt voordelen voor de één niet verrekenen met nadelen voor de ander. Dit plan zet een groot aantal ondernemers klem en beperkt hen in perspectief. Lang niet iedereen kan of wil een toekomst zoeken in verbrede landbouw. Als ze dat wel doen moet het een vrije en overtuigde keuze zijn. Anders gaat het niet werken (ondernemersvrijheid).

In het besef dat veel sleutels in Den Haag liggen, bepleiten wij voor onze eigen gemeente een gebiedsproces waarbij de vakkennis van boeren, waterschappen en natuurbeheerders centraal staat bij het zoeken naar oplossingen. De Foodvalley is groot geworden door persoonlijke ondernemerskeuzes. We vragen u de ondernemersgeest leidraad te laten zijn bij het vinden van perspectief. Mogelijkheden van verschillende locaties werken daar automatisch in door.

Met vriendelijke groet,

Wim Brouwer
Voorzitter
LTO Noord Gelderse Vallei